

**VERSLAG STRAATPASTORAAT
DEN BOSCH OVER HET
JAAR 2015**

voor subsidiënten

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Jaarverslag Bestuur	4
Verslag Straatpastor	5
Financieel verslag	8

Woord vooraf

Het jaar 2015 was voor het Straatpastoraat Den Bosch een mooi en ook druk jaar. Druk voor Julia Hoppenbrouwers, die, geholpen door een team van vrijwilligers, een groot aantal thuislozen in 's-Hertogenbosch met raad en daad heeft bijgestaan. Een moeilijk te beschrijven taak: er zijn voor mensen die als gevolg van wat dan ook in hun leven, het spoor zijn kwijtgeraakt. Hen helpen dat spoor weer terug te vinden door liefdevol naast hen te gaan staan, met hen te praten, hen waar mogelijk te adviseren en te ondersteunen. Dat werk is uitdrukken vooral in menskracht en in mindere mate in euro's.

In het kort vindt u in dit jaarverslag beschreven wat Julia en haar medewerkers in 2015 gedaan hebben. Ook krijgt u een beeld van wat er bestuurlijk gebeurd is en de financiële gang van zaken. Met dankbaarheid mogen wij terugzien op al dit 'mensenwerk' dat door Julia en haar vrijwilligers, door onze Vrienden van het Straatpastoraat Den Bosch en vooral door een groep liefdevolle gevers van giften weer mogelijk is geworden. Laten wij hopen dat wij op deze weg door zullen kunnen gaan in een tijd vooral gekenmerkt door de dramatiek van steeds meer mensen die wij op ons pad vinden en voor wie het straatpastoraat iets zal kunnen betekenen. Een belangrijke uitdaging voor ons allemaal!

Jan G. Vorstman
Voorzitter Straatpastoraat Den Bosch

Verslag Bestuur

Het jaar 2015 was het eerste jaar dat het Straatpastoraat Den Bosch opereerde vanuit zijn nieuwe locatie in de Annakerk aan de Boschmeersingel. In het jaar 2014 was door vrijwilligers en pastoranten nog de vraag gesteld of de nieuwe locatie wel goed was: niet in het centrum, maar aan de andere kant van het station, maar in de loop van 2015 bleek dat ieder de weg naar de nieuwe ruimte waarin de straatpastor haar spreekuur heeft, de diensten worden gevierd en vergaderingen plaatsvinden prima kon vinden.

Iedere donderdag (met uitzondering van de vakantiemaanden) houdt de straatpastor haar spreekuur in de nevenruimten van de kerk en op zaterdagmiddag vinden in de kerk zelf de vieringen plaats.

Zowel de spreekuren als de vieringen worden redelijk bezocht, zoals de straatpastor in haar verslag zal beschrijven.

Het bestuur vergaderde zesmaal, waarvan twee vergaderingen gevolgd werden door een lunch resp. aangeklede koffie met de vrijwilligers. Op 10 april vond de reguliere vergadering met de subsidiënten plaats. Bij de vergaderingen was ook steeds de straatpastor aanwezig.

Het aantal vrijwilligers nam in het jaar behoorlijk toe, mede door bemiddeling van een aantal pastores in de wijk, die vrijwilligers uit de parochie bereid vonden ook als vrijwilliger/gastheer of gastvrouw tijdens de spreekuren en de zaterdagse vieringen aanwezig te zijn. Ten behoeve van de vrijwilligers werd een cursus georganiseerd waar onder leiding van Frank Meeuwsen de dames en heren werden bijgeschoold in de problematiek van dak- en thuislozen.

Het bestuur ziet het belang van de vrijwilligers en is hen zeer dankbaar dat zij geheel vrijwillig de straatpastor bij haar werk ondersteunen. Een lid van het bestuur, Maarten van den Oord, heeft de vrijwilligers als speciaal aandachtsgebied.

Helaas moesten we in het najaar afscheid nemen van de secretaris Karel van den Heuvel. Overigens vonden er geen wijzigingen in het bestuur plaats.

De secretarispost was ten tijde van de jaarwisseling nog steeds een vacature. Oud-secretaris Corrie Dansen was evenwel bereid de straatpastor bij te staan in het ontwerpen en redigeren van de nieuwsbrief, die viermaal verscheen. In de nieuwsbrief werd aan de belangstellende lezer gevraagd om in een meer permanente vorm als vriend het straatpastoraat financieel te steunen, hetgeen evenwel nog niet veel resultaten te zien gaf.

Het bestuur doet verwoede pogingen om een nieuwe secretaris te vinden. Ten tijde van het schrijven van dit verslag was een gesprek met enkele kandidaten gaande.

Maarten P.W.M. van den Oord

Verslag straatpastor Julia Hoppenbrouwers

Inleiding

In Nederland ben je “dakloos” als je geen adres hebt waar je officieel staat ingeschreven, geen postadres hebt of geen verblijfsplek. Een dakloze is een persoon die niet voldoende middelen heeft om zich een onderdak te kunnen veroorloven. Deze betekenis van ‘dakloos’ klinkt iets ruimer dan het letterlijk op straat of onder een brug moeten slapen.

Begin maart 2016 hoorden we slecht nieuws over ontwikkelingen rond dakloosheid in Nederland: er zijn veel meer daklozen in Nederland. Het aantal daklozen blijkt sterk te zijn toegenomen en vooral bij de groep “daklozen met een niet-westerse achtergrond”. Een berichtje van de NOS-website:

In zes jaar tijd zijn er in Nederland 13.000 daklozen bij gekomen, meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dat is een stijging van 74 procent. De toename van daklozen met een niet-westerse achtergrond was het grootst; die groep is verdubbeld.

Volgens het CBS waren er vorig jaar zo'n 31.000 mensen zonder vaste woon- of verblijfplaats. 13.000 van hen hadden een niet-westerse achtergrond. De voorzitter van de Federatie Opvang Jan Laurier wijst twee belangrijke oorzaken aan voor de stijging. Ten eerste zijn de bezuinigingen in de geestelijke gezondheidszorg van invloed; daardoor worden mensen met problemen minder goed begeleid en komen ze sneller op straat te staan, zegt Laurier. Verder heeft de financiële crisis een stijging veroorzaakt, zegt Laurier. Veel mensen gingen toen achteruit qua inkomen en volgens de voorzitter is 90 procent van alle huisuitzettingen om financiële redenen.

Het CBS heeft alleen cijfers over geregistreerde daklozen. Mensen die illegaal in Nederland zijn en dakloos, worden niet meegerekend.

Met de gegevens van het CBS heb ik de volgende tabel gemaakt.

Tabel: daklozen 2009-2016 (in absolute getallen)

	Aantal 1.000	M a n	Vr ou w	1 8 - 3 0 0 j a r	3 0 - 5 0	5 0 - 6 5	Aut och - too n	All oc h- too n	West erse alloc htoo n	Niet- West erse alloch Toon	In een v.d. grote vier gem eent e	Ande re gem eent e
20 09	17,8	14,2	3,6	4	10, 1	3,7	9,6	8,1	1,7	6,5	6,5	11,2
20 12	27,3	22,5	4,8	6,4	15	5,9	13,5	13,7	2,9	10,9	12,4	14,9
20 15	31,0	25,3	5,7	8,3	16, 4	6,2	15,2	15,8	2,5	13,2	12,6	18,3

Het was nu pas breed in het nieuws maar het is erg herkenbaar in 's-Hertogenbosch: de bezuinigingen in de geestelijke gezondheidszorg en werkloosheid veroorzaken een toename van het aantal daklozen. In de dagelijkse praktijk heb ik gemerkt dat het aantal daklozen sterk toenam, vooral

in 2015. Gelukkig waren er niet erg veel mensen, misschien een twaalftal, die daarom buiten moesten slapen. De meesten van hen hebben bij familie, vrienden of kennissen een tijdelijk plek gezocht en gekregen en zijn dus beter als thuislozen te kwalificeren. En het ging niet alleen om mannen maar in toenemende mate ook om vrouwen. De belangrijkste groep daklozen was en blijft de leeftijdscategorie 30 tot 50.

Eerlijk gezegd, 2015 was een druk jaar voor het Straatpastoraat Den Bosch.

Het Straatpastoraat in 2015, de straatpastor en haar vrijwilligers

Het afgelopen jaar begon voor het Straatpastoraat met de verhuizing van de Moeder Teresazaal aan de Graafseweg naar de Annakerk in West. Het was spannend en uitdagend tegelijk.

De Annakerk ligt redelijk ver weg van de verschillende opvangplekken en van het centrum. De vraag was daarom gerechtigd of mensen nog wel hun weg naar de Annakerk zouden vinden? Aan de andere kant was het ook een uitdaging om op een nieuwe plek, op enige afstand van de doelgroep opnieuw het Straatpastoraat aanwezig en present voor mensen in de stad te maken.

De eerste maand kwamen er vier tot vijf bezoekers naar het spreekuur op donderdagmiddag en ongeveer tien tot twaalf mensen voor de gebedsviering op zaterdagmiddag, maar na een paar maanden wisten de mensen weer hun weg naar het straatpastoraat te vinden. Gaandeweg is het aantal bezoekers verder aangetrokken. Elke donderdag kwamen tien tot vijftien mensen voor het spreekuur om met mij te praten: oude en bekende gezichten en helemaal nieuwe. Sommigen kwamen gewoon een bakje koffie of thee drinken en om 'uit te rusten', anderen kwamen meer voor een luisterend oor of hadden een vraag.

De gebedsviering is van de zondagmiddag naar de zaterdagmiddag verschoven. De reden was dat het logistiek onmogelijk was om met de parochie af te stemmen. Er kwamen op zaterdag meestal vaste bezoekers en dan waren we samen met ongeveer 17 mensen.

Een paar keer dit jaar hadden we een bijzondere gebedsviering: de Paasviering, de gebedsviering met het doop van Emma, de afscheidsviering van mijn stagiair Hans Beks. We waren toen met ongeveer vijfentwintig mensen samen. Op die dagen hebben we na de gebedsviering ook samen van een lekkere maaltijd genoten.

Erg bijzonder was de Kerstviering, die we met bisschop Rob Mutsaerts hebben gevierd, met onze dak- en thuislozen, een groep asielzoekers uit Eritrea en bezoekers van het Buurtpastoraat Boschveld. Met meer dan vijftig mensen hebben we samen Kerstmis gevierd tijdens een gebedsviering en een feestelijke maaltijd.

In 2015 moesten we van twee mensen afscheid nemen. Tijdens een gebedsviering in maart hebben we stil gestaan bij het overlijden van een man die toen bij de tijdelijke opvang verbleef. In november hebben ds. Peter van Helden en de straatpastor een herdenkingsviering in het Inloopschip georganiseerd – daar was een man onverwacht gestorven met wie ik een paar keer een gesprek heb gehad. Hopelijk hebben beiden hun 'huis' van rust en vrede bij de Hemelse Vader gevonden.

Dagelijkse routine

Gedurende de week had ik regelmatig de nachtopvang, het Inloopschip, de dagbesteding, het Pastoraal Uitzendbureau, bezocht. Er waren elke keer veel mensen die een gesprek met mij wilden hebben. Andere opvangen en woongroepen in de stad, maar ook buiten de stad, in Berlicum en in Vlijmen, heb ik of een keer per maand of op verzoek van het personeel bezocht. Mensen, die bij drugsopvang verbleven, hebben zelf met mij contact gezocht tijdens het spreekuur op donderdagmiddag of gewoon op de straat in de stad.

Vaak kwam ik op bezoek bij mensen die bij het straatwereldje horen maar al een huis of kamer hebben. Velen van hen vroegen mij om hun woning te komen zegenen. Met veel dankbaarheid en plezier heb ik bij acht mensen hun woning gezegend. Vooral was hert erg bijzonder mensen op moeilijke momenten in hun leven mee te maken. Zij waren eerst op straat of woonden in een opvang. En dan op een dag vroegen ze mij bij hun ter komen om hun woning in te zegenen.

In 2015 heb ik vijf mensen die ik in de stad had leren kennen in de gevangenis bezocht: enkele malen was ik bij de EBI-gevangenis in Vught en daarna ook in Rotterdam en Grave. Vooral in de tweede helft van 2015, ben ik vaak naar het ziekenhuis gegaan om mensen te bezoeken of samen met hen naar het gesprek met een specialist te gaan.

Samenwerken met anderen

Dagelijks werkt het straatpastoraat samen met verschillende hulpverleners in de stad: het Centrum voor Trajecten en Bemoeizorg, de Stichting Maatschappelijke Opvang, de Reinier van Arkelgroep, Novadic-Kentron, de geestelijk verzorging in de verschillende gevangenissen, het sociaal restaurant Anker, de SOS Rommelmarkt en de Zelfkrant. Vanzelfsprekend hebben we veel steun vanuit de rooms-katholieke kerk en de overige christelijke gemeenschappen.

Natuurlijk hebben we veel praktische steun ondervonden van de Vincentiusvereniging. Zeer veel dank voor onze goede samenwerking! Van Vincentius heeft het Straatpastoraat een budget gekregen om identiteitskaarten of paspoorten bij het stadskantoor in 's-Hertogenbosch of bij ambassades in Den Haag of Amsterdam te vergoeden aan wie dat niet kan betalen. Zo was het mogelijk om vijftien mensen aan identiteitskaarten en paspoorten te helpen en zo nieuw begin te maken.

Ook in 2015 had het straatpastoraat al dit werk onmogelijk kunnen doen zonder de hulp van vrijwilligers. De verhuizing naar de Annakerk bracht ontmoeting met andere mensen vanuit de wijk. Door de goede zorg van diaken Rob van Oosten heb ik zes vrijwilligers erbij gekregen die vooral op donderdagmiddag als gastheer of gastvrouw aanwezig zijn. Gelukkig bleven mijn oude vrijwilligers als voorheen betrokken bij het straatpastoraat.

In totaal waren er vijftien vrijwilligers in 2015 actief. In november hadden ze een training van zes bijeenkomsten met Frank Meeuwssen, manager van Centrum voor Trajecten en Bemoeizorg – wat erg goed is bevallen.

En dan tot slot: dank aan vrijwilligers en bestuur van het straatpastoraat voor al hun hulp en steun!

Julia Hoppenbrouwers
straatpastor

Financieel verslag

Het financieel jaarverslag geeft een toelichting op de rekening en verantwoording van het jaar 2015 en de begroting 2016 in de navolgende pagina's.

Het Straatpastoraat laat over 2015 een overschot van ruim € 9.000, tegenover een overschot van ruim € 2.000 in 2014; een toename derhalve van zo'n € 7.000. Dit stelde ons in staat ons vermogen, dat in 2013 door een fors tekort van zo'n € 26.000 diende te worden aangesproken, weer gedeeltelijk te herstellen. Een vermogen dat nodig is om de continuïteit van het straatpastoraat voor enige tijd te waarborgen bij het onverhoopt wegvallen van subsidiënten en het zoeken naar nieuwe; dit laatste is naar de ervaring leert een moeizaam proces.

Inkomsten

De in 2015 ontvangen subsidies bleven ruim € 5.000 achter bij die in 2014, voornamelijk door de ten opzichte van 2014 lagere incidentele ontvangsten. Deze achteruitgang in subsidies wordt echter gecompenseerd doordat het parochiebestuur volgens afspraak de jaarlijkse huur ad € 5.000 voor het gebruik van de St. Annakerk, waarvan het straatpastoraat sinds 2015 gebruik maakt, voor de eerste drie jaren zal kwijtschelden.

De poging om door middel van introductie van "Vrienden van het Straatpastoraat den Bosch" een extra subsidiestroom van kleine giften te generen en daardoor de afhankelijkheid van enige grote subsidiënten te verminderen heeft tot nu toe nauwelijks financieel effect.

Uitgaven

In totaal waren de uitgaven in 2015 bijna € 8.000 lager dan in 2013. Het besluit destijds de vacature van Embregt Wever niet op te vullen en te volstaan met één straatpastor – in de persoon van Julia Hoppenbrouwers-Nagornyak – draagt daaraan in belangrijke mate bij: de totale personeelskosten zijn in 2015 zo'n € 10.000 lager dan in 2014.

Wel is daartoe destijds het aantal contracturen van Julia beperkt opgehoogd.

Voorwaarde voor het in dienst hebben van één straatpastor is wel dat deze meer dan voorheen kan steunen op een aantal daartoe geëquipeerde vrijwilligers, zodat Julia zich kan richten op haar pastorale taken. Het project Vrijwilligers vroeg daarom in 2015 de volle aandacht. Ook voor 2016 zal dit nog het geval zijn.

Het gebruik van de St. Annakerk betekende wel dat de ontvangstzaal na elke bijeenkomst met onze dak- en thuislozen moet worden schoongemaakt, omdat ook andere geledingen binnen de parochie van deze ruimte gebruik maken. Dit betekende in 2015 een kostenpost van circa € 700.

Ook de post administratiekosten viel in 2015 circa € 700 hoger uit dan in 2014. Met uitzondering van de salarisadministratie werd de financiële administratie voorheen gratis uitgevoerd door R. Coppens Financiële Administratie en Fiscaal Advies B.V., het bureau van de vorige penningmeester. Deze regeling is met ingang van 2015 vervangen door een kortingsregeling.

Wij danken alle subsidiënten – groot of klein - van harte dat ze het werk van het straatpastoraat ook in 2015 weer mogelijk hebben gemaakt.

Ook onze vrijwilligers willen wij bedanken voor hun inzet die ons in staat stelt de kosten beperkt te houden.

André van den Boer, penningmeester

REKENING EN VERANTWOORDING 2015

	Realisatie	Begroting
INKOMSTEN		
Subsidies		
* structurele subsidies	€ 50.000	€ 69.200
* projectsubsidies	€ 19.000	
* kwijtschelding huisvesting	€ 5.000	€ 5.000
Extra subsidies		
* overige giften	€ 4.444	€ 6.000
Overige baten		
* rente en incidentele baten	€ 539	€ 1.000
TOTAAL INKOMSTEN	€ 78.983	€ 81.200
UITGAVEN		
Personeelskosten		
* salariskosten	€ 39.436	€ 40.000
* premies sociale verzekeringen	€ 6.228	€ 6.300
* pensioenkosten	€ 3.645	€ 3.750
* overige loonkosten	€ 6.001	€ 6.000
<i>Totaal personeelskosten</i>	<i>€ 55.310</i>	<i>€ 56.050</i>
Kosten liturgie en pastoraat		
* projectkosten	€ 319	€ 4.300
* representatiekosten	€ 310	€ 1.000
* behoeftigheden pastoraat	€ 1.332	€ 1.600
* reiskosten	€ 307	€ 1.000
* benevolentiegelden	€ 1.810	€ 2.000
* Vincentiusgelden	€ 1.282	
<i>Totaal kosten liturgie/pastoraat</i>	<i>€ 5.360</i>	<i>€ 9.900</i>
Huisvestingskosten	€ 5.720	€ 5.000
Kantoorkosten		
* telefoon/internet	€ 0	€ 500
* kantoorkosten	€ 154	€ 2.500
* overige kosten	€ 441	€ 7.400
Totaal kantoorkosten	€ 595	€ 10.400
Algemene kosten		
* administratiekosten	€ 1.915	€ 1.500
* lidmaatschap	€ 150	€ 500
* bankkosten	€ 460	€ 450
Totaal algemene kosten	€ 2.525	€ 2.450

Kosten onvoorzien	€ 0	€ 3.300
Totaal uitgaven	€ 69.510	€ 87.100
TEKORT (-) / OVERSCHOT (+)	€ 9.473	-€ 5.900

VERMOGENSOVERZICHT

(Bedragen afgerond in €)	Saldo 31-12-2015	Saldo 31-12-2014	AF- /TOENAME
<u>FINANCIËLE MIDDELEN</u>			
Van Lanschot Bankiers Rek.-crt	€ 33.006	€ 22.583	
Van Lanschot Bankiers Deposito	€ 75.545	€ 74.196	
ING Rek -crt BenevolentiEgelden	€ 56	€ 158	
Kruisposten	€ 0	-	
Kas	€ 0	-	
TOTAAL FINANCIËLE MIDDELEN	€ 108.607	€ 96.937	€ 11.670
<u>VORDERINGEN</u>			
Nog te ontvangen posten	€ 0	€ 230	
Vooruitbetaalde bedragen	-€ 613	€ -88	
Nog te ontvangen rente	€ 114	€ 923	
	-€ 499	€ 1.065	
<u>SCHULDEN</u>			
Loonheffing 2015/ 2014	-€ 1.774	€ -1.502	
Overig nog te betalen	-€ 2.528	€ -2.166	
	-€ 4.302	€ -3.668	
TOTAAL VORDERINGEN -/- SCHULDEN	-€ 4.801	-€ 2.603	€ -2.198
EIGEN VERMOGEN	€ 103.806	€ 94.334	€ 9.472

BEGROTING 2016

INKOMSTEN	
Subsidies	
* structurele subsidies	€ 68.200
* kwijtschelding huisvestingskosten	€ 5.000
Extra subsidies	
* Vincentius	€ 1.300
* overige giften	PM
Overige baten	
* rente en incidentele baten	€ 400
TOTAAL INKOMSTEN	€ 74.900
UITGAVEN	
Personeelskosten	
* salariskosten	€ 40.500
* premies sociale verzekeringen	€ 6.500
* pensioenkosten	€ 4.000
* overige loonkosten	€ 6.500
Totaal personeelskosten	€ 57.500
Kosten liturgie en pastoraat	
* projectkosten	€ 3.300
* representatiekosten	€ 500
* benodigdheden pastoraat	€ 2.100
* reiskosten	€ 500
* benevolentiegelden	€ 2.000
* Vincentiusgelden	€ 1.300
	€ 9.700
Kantoorkosten	
* telefoon/internet	€ 200
* kantoorkosten	€ 800
* overige kosten	€ 8.200
	€ 9.200
Algemene kosten	
* administratiekosten	€ 2.200
* bankkosten	€ 500
* lidmaatschap	€ 200
	€ 2.900
Kosten onvoorzien	€ 2.000
Totaal uitgaven	€ 81.300
TE DEKKEN TEKORT (-)	-€ 6.400